

Memo DM 876225

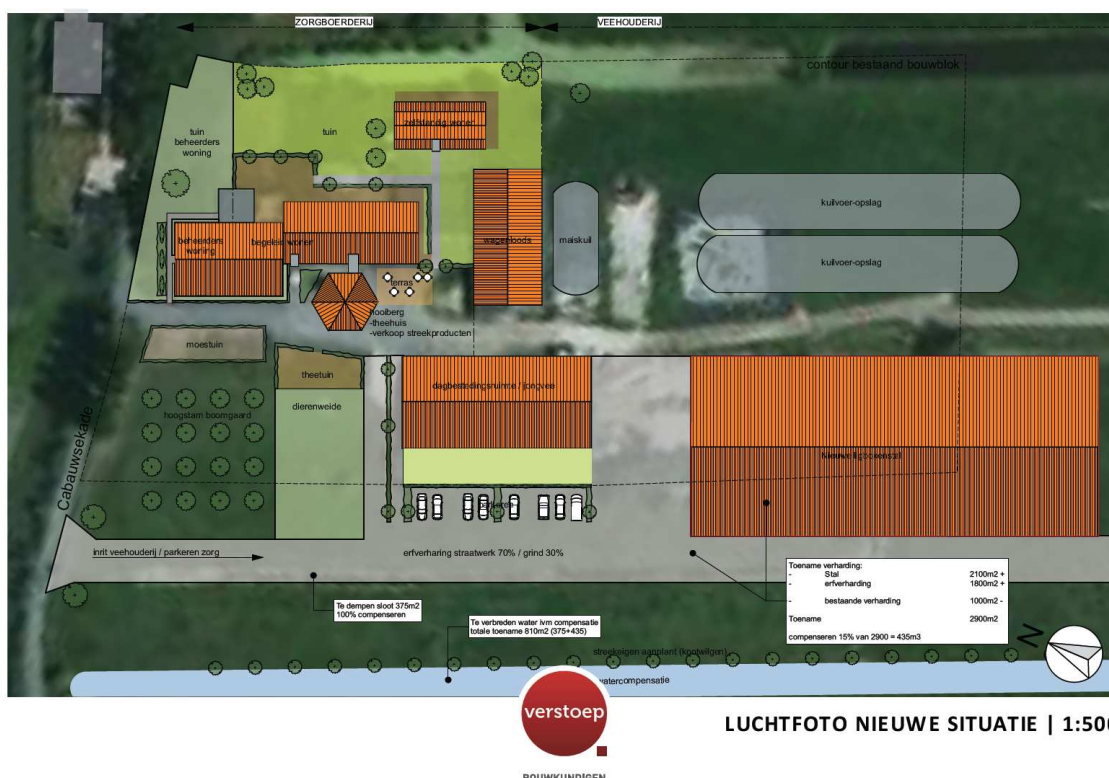
Aan: Verstoep, gemeente Lopik
Van: Beke Romp, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Datum: 28 april 2014
Onderwerp: Notitie waterhuishouding herinrichting Cabauwsekade 13

Inleiding

Wij hebben op 28 oktober 2014 een digitale watertoetsaanvraag ontvangen voor het plan Cabauwsekade 13 te Lopik. Het plan is in de normale procedure terecht gekomen. Op 28 oktober 2014 heeft het waterschap als aanvulling op een digitale watertoetsaanvraag een aantal tekeningen en berekeningen ontvangen voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

U heeft ons gevraagd om in het kader van het watertoetsproces een voorlopige reactie te geven op uw plan. Deze notitie beschrijft de gevolgen voor de waterhuishouding. Wij vragen u bij de verdere uitwerking van het plan rekening te houden met onderstaande waterthema's:

1. Ligging regionale waterkering
2. Peilgebieden en oppervlaktewater huidige watersysteem
3. Toename verhard oppervlak en watercompensatie
4. Omgaan met afvoer van overtollig hemelwater en voorkomen verslechtering waterkwaliteit
5. Vervolproces: opstellen waterparagraaf en daarna aanvragen watervergunning

Afb. 1. Voorgenomen planontwikkeling. (bron: Verstoep)

Ad 1 Ligging waterkering

Aan de noordzijde van het plangebied ligt de Lopikerwetering. Langs de Lopikerwetering ligt een 'regionale waterkering'. Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is de beheerder van deze waterkering. De waterkering beschermt het achter gelegen land tegen overstroming bij hoog water. Ruimtelijke functies mogen geen negatieve effecten hebben op de waterkering. Om deze reden zijn activiteiten op of naast de waterkering verboden, tenzij het waterschap een vergunning geeft.

Dubbelbestemming waterstaat-waterkering

Wij vragen u om de waterstaatswerkzone op te nemen in het bestemmingsplan en te bestemmen met de dubbelbestemming Waterstaat-waterkering.

Werkzaamheden binnen waterstaatswerkzone

Voor het verrichten van werkzaamheden binnen de zone Waterstaatswerk dient u een watervergunning bij het waterschap aan te vragen.

Op basis van de ontwerptekening verwachten wij dat er geen werkzaamheden binnen de waterstaatswerkzone worden uitgevoerd. Wij verzoeken u om aan te geven of dit juist is. Indien er activiteiten plaats vinden, ontvangen wij graag een onderbouwing waarom de activiteiten in de waterstaatswerkzone uitgevoerd moeten worden.

Werkzaamheden binnen beschermingszone

Voor het verrichten van (diepe) ontgravingen binnen de Beschermingszone van de waterkering (zie kaart onder) dient een watervergunning bij het waterschap te worden aangevraagd. Indien u de huidige maaiveldhoogte aanhoudt, dan volstaat alleen een melding van de werkzaamheden.

afb. 2. Ligging regionale waterkering langs de Lopikerwetering

De breedte van de waterstaatswerkzone en beschermingszone is te raadplegen en te downloaden via onze Datadeler. De link naar de datadeler is:

<http://hdsr.webgispublisher.nl/?map=HDSR-Data-Deler>

ad 2 Peilgebieden en oppervlaktewater huidig watersysteem

Het plangebied ligt in twee verschillende peilgebieden een met een vast peil van - 1,45 m NAP het andere peilgebied (polderpeil) heeft een zomerpeil van -1,77 m NAP en winterpeil van - 1,87 m NAP. Er is hier sprake van een "hoogwaterzone". Hydrologisch is het voor dit plan geen probleem dat de watercompensatie buiten de hoogwaterzone wordt uitgevoerd.

Ten westen van het plangebied ligt een tertiaire watergang. Voor tertiaire watergangen geldt een beheer- en onderhouds zone van twee meter (beschermingszone watergang), gemeten vanuit de insteek van de watergang. Werkzaamheden (zoals het dempen van de watergang, maar ook het plaatsen van obstakels of bomen) binnen de beschermingszone zijn vergunningsplichtig. Op basis van de tekening concluderen wij dat er werkzaamheden in deze zone plaatsvinden en dat daarvoor dus een watervergunning moet worden aangevraagd. De verwachting is dat bij een aanvraag de vergunning verleend zal worden. De tertiaire watergang is nu middels een inlaat verbonden met de Lopikerwetering. De inlaat functioneert niet meer en heeft geen functie. De inlaat hoeft dan ook niet gecompenseerd te worden.

Afb. 3. Tertiaire en primaire watergangen.

Ad 3 Toename verhard oppervlak en watercompensatie

In het plan is sprake van een toename van meer dan 1000 m² aan verhard oppervlak. Dit heeft gevolgen voor het watersysteem. Er vindt namelijk bij hevige regenbuien een versnelde afvoer van hemelwater vanaf dit verhard oppervlak plaats. Het overtollige water wordt dan afgevoerd naar het watersysteem (al dan niet via een riool of voorziening). U heeft een berekening gemaakt met daarin de toename van het verhard oppervlak (**2900 m²**) en de compensatie (**435 m²**) daarvoor. Zoals weergegeven in onderstaande afbeelding 4. Let op de compensatie is in vierkante meters en niet in kubieke meters. In onderstaande afbeelding staat ten onrechte 435 m³ dat zou eigenlijk 435 m² moeten zijn.

Afb. 4

Wij kunnen instemmen met de compensatie in de vorm van de verbreding van de tertiaire watergang met 810 m². Dit is conform onze richtlijn van 15% van de toename aan verhard oppervlak.

Ad 4 Advies: Omgang hemelwater en waterkwaliteit

Het hemelwater van schone oppervlakken (daken) mag direct op het oppervlaktewater worden geloosd. Het hemelwater van de infrastructuur (wegen en parkeervoorzieningen) adviseren wij te infiltreren door middel van een voorzuivering. Een goede (goedkope) en zichtbare oplossing is het aanleggen van een bodempassage of het hemelwater laten afstromen via een greppel of wadi. Infiltratie is robuuster, duurzamer en in veel gevallen efficiënter. Een voorzuivering kan een technisch werk zijn (bijvoorbeeld lamellenfilter). Dit heeft echter niet onze voorkeur. Voor meer informatie zie de beslisboom 'directe afvoer hemelwater naar oppervlaktewater' in bijlage 1.

Rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater via een lozingsconstructie is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet.

Ad 5 Vervolgproces: opstellen waterparagraaf en daarna aanvragen Watervergunning

Wij verzoeken u om onze vragen te beantwoorden in het kader van vooroverleg (onderdeel watertoetsproces). Wij adviseren u om de relevante wateraspecten te beschrijven in een concept waterparagraaf en deze aan ons voor te leggen. In het kader van de Wro-procedure kunnen wij dan sneller een formeel wateradvies geven. Voor de tekst van de waterparagraaf kunt ook gebruik maken van deze notitie en/of de standaard waterparagraaf (zie bijlage 2).

Voor het laten het verrichten van werkzaamheden in de waterstaatswerkzone of beschermingszone dient een Watervergunning of melding bij het waterschap te worden aangevraagd. Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater (via een lozingsconstructie) is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet.

Contactpersoon vergunningverlening bij het waterschap is de heer M Sleuwenhoek, bereikbaar op telefoonnummer (030) 634 5814 of e-mail sleuwenhoek.m@hdsr.nl.

Bijlage 1. Beslisboom directe afvoer water naar oppervlaktewater

Bron: handboek watertoetsproces, 2013

In 2010 heeft het waterschap beleid voor de waterketen vastgesteld: 'Samen verder met de waterketen'. Voor het direct lozen van hemelwater op oppervlaktewater is een beslisschema gemaakt. Dit schema sluit aan bij het genoemde beleid en houdt rekening met de nieuwe wet- en regelgeving. Hemelwaterlozingen vallen onder algemene regelgeving. Uitgangspunt hiervan is: *'hemelwater is schoon, tenzij,...'*

Op grond van diverse typen verhard oppervlak en type oppervlakte water adviseert het waterschap gemeenten of ontwikkelaars bij de keuzes voor afvoer van hemelwater op oppervlaktewater. Voor wat betreft kwetsbaar water mag het waterschap voorschriften eisen en opnemen in een vergunning.

Voor directe of indirecte afvoer (d.m.v. noodoverloop) van hemelwater naar oppervlaktewater is onderstaand beslisschema leidend. Voor afkoppelen (niet aansluiten) en infiltreren op de Utrechtse Heuvelrug wordt verwezen naar het Convenant afkoppelbeleid Utrechtse Heuvelrug (2010).

Het aan te leggen rioleringsstelsel dient qua vuiluitworp overeen te komen met een verbeterd gescheiden stelsel.

Hieronder is het Beslisschema "directe afvoer regenwater op open water" opgenomen. Dit schema geeft een denkrichting aan. In overleg tussen waterschap en de ontwikkelende partij zal per situatie beoordeeld worden of en welke voorziening doelmatig is (maatwerk oplossing). In het schema wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën verhard oppervlak en tussen kwetsbaar en 'normaal' water. Voor een overzicht van kwetsbare wateren verwijzen wij u naar onze Datadeler. Indien uw plan gelegen is in kwetsbaar water dan ontvangt u van het waterschap aanvullende maatwerkvoorschriften. Deze zijn afhankelijk van de aard en omvang van het plan.

Beslisschema Directe Afvoer Regenwater op open water				
voor alle lozingen geldt: minimaal voldoen aan algemene regels				
Categorie	Nieuwe verharding		Bestaande verharding	
	Kwetsbaar water	Normaal	Kwetsbaar water	Normaal
1 SCHONE DAKEN	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Advies: alleen afvoeren als geen uitlopende materialen worden toegepast	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Lozen geen probleem
2 SCHONE OPENBARE RUIMTE	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Lozen geen probleem	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Lozen geen probleem
3 BEPERKT VERONTREINIGDE OPENBARE RUIMTE	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Advies: voorzuivering toepassen	Alleen toegestaan als voldaan wordt aan maatwerkvoorschrift	Advies: voorzuivering toepassen
4 VUILE OPPERVLAKKEN	Niet toegestaan	Advies: niet afvoeren, aansluiten op verbeterd gescheiden stelsel	Niet toegestaan	Advies: niet afvoeren, aansluiten op verbeterd gescheiden stelsel

Toelichting beslisschema

Voorbeelden van verhard oppervlak (let op: niet uitputtend!)

Schone daken

- Gedeeltelijke of volledige bekleding met zink/koper -> vuil

Schone openbare ruimte

- Fiets/voetpaden, schoolpleinen, woonerven, kantoorterreinen en dagparkeerplaatsen.
- Gebruik chemie bij onkruidbestrijding -> vuil

Beperkt verontreinigde openbare ruimte

- Ontsluitingswegen, doorgaande wegen, busbanen, winkelstraten, parkeren met hoge wisselfrequentie

Vuile oppervlakken

- Laad- en losplaatsen, tunnels, busstations, bedrijventerreinen, trambanen. Maar ook balkons (van flatgebouwen).

Definitie kwetsbaar water: Vraag bij de watertoetsers na waar de kwetsbare wateren liggen.

- Zwemwateren;
- Kleine geïsoleerde wateren;
- Wateren binnen natuurgebieden;
- Wateren met een "bijzondere levensgemeenschap/bijzondere soorten".

Bijlage 2 Standaard waterparagraaf

Standaard waterparagraaf: **Paragraaf X.X Water**

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening is voor dit ruimtelijke plan een watertoetsproces doorlopen.

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de gemeente en waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. De inzet daarbij is om in elk afzonderlijk plan met maatwerk het reeds bestaande waterhuishoudkundige en ruimtelijke beleid goed toe te passen en uit te voeren. Het watertoetsproces voor het project {naw_naam_project} is op ...(***aub datum invullen***) digitaal doorlopen via www.dewatertoets.nl. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is via deze weg door de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling op de hoogte gebracht van de plannen.

Uit de digitale analyse blijkt dat er geen grote waterbelangen zijn. De ruimtelijke ontwikkeling voldoet aan de belangrijkste minimale voorwaarde: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding ontstaat. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden adviseert positief over het ruimtelijk plan.

Relevant beleid

Bij de planvorming zijn er verschillende partijen betrokken met betrekking tot water.

- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (belangrijkste beleidsnota's: Waterbeheerplan 2010-2015 'Water Voorop!' en Waterstructuurvisie, Keur en Legger)
- Provincie Utrecht of de Provincie Zuid-Holland (**aub invullen**) (Provinciaal waterplan, Grondwaterplan, provinciale milieuverordening)
- Gemeente (Waterplan, GRP, Milieuplan (**aub zelf invullen**)).

Basisprincipes omgaan met water:

- Vasthouden - bergen - afvoeren (waterkwantiteit)
- Schoon houden - scheiden - zuiveren (waterkwaliteit)
- Waarborg tegen overstroming - overstromingsrobuust bouwen (veiligheid)

Beleid hemel- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater is infiltratie van water in de bodem het uitgangspunt, omdat dit het meest duurzaam is. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratierool een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Water in relatie tot de ruimtelijke ontwikkeling

De ruimtelijke ontwikkelingen hebben weinig tot geen gevolgen voor het watersysteem. In het kort gaat het om:

- Het verhard oppervlak neemt gering toe (Zie de Keur bepalingen voor de grenswaarden). Deze geringe toename van verhard oppervlak heeft weinig gevolgen voor het watersysteem. Het bestaande watersysteem kan tijdens een hevige regenbui al het hemelwater vanaf dit oppervlak verwerken en bergen
- Het bestaande oppervlaktewater wordt niet aangepast.
- Water wordt niet buiten het plangebied geborgen.
- Er vindt geen lozing plaats van verontreinigingen en/of verontreinigd water naar oppervlaktewater.
- Het plangebied ligt niet op of nabij een waterkering of belangrijke watergang.
- Het plangebied ligt niet nabij een rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) of rioolpersleiding.

Afvoer hemelwater Hemelwater wordt rechtstreeks afgevoerd naar oppervlaktewater. Omdat de toename aan verharding kleiner is dan 500m² in stedelijk gebied of 1000m² in landelijk gebied, hoeft deze afvoer niet te worden gecompenseerd. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater

Hemelwater wordt geïnfiltreerd in de bodem. In het waterbeleid is afvoer van overtollig hemelwater door middel van infiltratie in de bodem het uitgangspunt. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool een optie.

Diffuse bronnen.

Het verdient de voorkeur om geen zware metalen, zoals lood, koper of zink toe te passen voor dak, dakgoot of regenpijp. Indien dit wel gebeurt, moet er een zuiveringsvoorziening worden aangelegd, zodat hemelwater geloosd kan worden op oppervlaktewater. Zware metalen vervuilen namelijk het oppervlaktewater.

Afvalwater

Afvalwater wordt als volgt afgevoerd (**aub checken of dit conform gemeentelijk rioleringsbeleid is**).

Agrarische bedrijven

Door de ontwikkelingen vinden er agrarische activiteiten plaats. Indien het gaat om een agrarisch bedrijf gelden de volgende uitgangspunten: Bijna alle agrarische bedrijven vallen onder het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Voor akkerbouwbedrijven gelden aanvullende voorschriften voor de toepassing van bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Bij de inrichting van het plan moet rekening worden gehouden met de voorschriften uit het Lozingenbesluit.

Toekomstige ontwikkelingen

Indien in de toekomst ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, waarbij het verhard oppervlak uitbreidt met meer dan 500m² in stedelijk gebied en/of 1000m² in landelijk gebied, heeft dit tot gevolg dat het hemelwater van dit oppervlak versneld tot afvoer komt. Om de waterhuishouding niet te verslechteren, moet deze versnelde afvoer worden voorkomen of gecompenseerd.

ADVIESPUNTEN WATERSCHAP

U kunt er voor kiezen om onderstaande adviespunten van het waterschap (deels) op te nemen in het plan, naast bovenstaande standaard waterparagraaf.

Kansen pakken

Ondanks dat de ruimtelijke ontwikkeling weinig tot geen gevolgen heeft voor water, kan het zijn dat er kansen zijn om verbeteringen door te voeren ten behoeve van duurzaam waterbeheer. Wij adviseren bijvoorbeeld om hemelwater niet af te voeren naar een gemengd rioolstelsel maar te infiltreren in de bodem of af te voeren naar oppervlaktewater. De gemeente is verantwoordelijk voor het bepalen van (de methode van) hemelwaterafvoer, in overleg met het waterschap.

Aanleghoogte

Wij adviseren om de nieuwbouw aan te leggen met een ontwateringsdiepte van minimaal 80 centimeter, en bij voorkeur 1 meter. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte.

Grondwater

Grondwateroverlast als gevolg van afwijkende aanleghoogten is voor de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. Om een goed inzicht te krijgen in het grondwatersysteem adviseren wij om zo spoedig mogelijk te starten met een grondwateronderzoek. Om wateroverlast en -schade in woningen en bedrijven te voorkomen adviseren wij om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren.

Waterketen

Het plan heeft gevolgen voor de rioleringssituatie. Wij adviseren om een lokaal rioleringsplan op te stellen. Het waterschap zal dit plan vervolgens goedkeuren.

Disclaimer

Dit wateradvies is maximaal 1 jaar geldig. Indien u graag deze termijn wilt verlengen, dan kunt u contact met ons opnemen.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden streeft naar correcte en actuele informatie in deze watertoetsapplicatie aan te bieden. Aan het beschikbaar gestelde kaartinformatie kunnen geen rechten worden ontleend. Hoogheemraadschap aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enige vorm van schade naar aanleiding van het gebruik of de informatie die via deze applicatie beschikbaar wordt gesteld.